

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
ILUSTROVANÁ KNIHA

URAŠIMA
CESTA JAPONSKÉHO CHLAPCE ZA ŠTĚSTÍM

Zdeňka Kudrnová

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ KNIHA

URAŠIMA

CESTA JAPONSKÉHO CHLAPCE ZA ŠTĚSTÍM

Zdeňka Kudrnová

Vedoucí práce: ak. mal. Renáta Fučíková
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zdeňka KUDRNOVÁ**
Osobní číslo: **D15B0089P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Mediální a didaktická ilustrace**
Název tématu: **Ilustrovaná kniha**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Minimální rozsah prací

Počet: 1 kniha s minimálně 40 stranami

Formát: do A3

Popis realizace: Od prvních návrhů, přes volbu techniky k realizaci finálních ilustrací. Technika libovolná.

Výstup: Kompletně řešená kniha vytištěná ve třech exemplářích, samozřejmostí je řešení obálky včetně typografie.

Pro úspěšné získání zápočtu je nezbytné v rámci pravidelné docházky na výuku seminářů ke kvalifikační práci 1x týdně předkládat průběžně rozpracované dílo ke konzultaci vedoucímu práce.

Postup realizace:

- 1) listopad - Teoretická část práce: (bod 1. - 2. uvědomit si, kdo jsem, odkud přicházím, kam směřuji - dříve nežli začnu pracovat). Praktická práce sběr materiálů a průběžné intenzivní studium zdrojů.
 - 2) prosinec - Předložení řady skic a variant řešení.
 - 3) leden - Varianty pracovní verze, volby nejvhodnější varianty, průběžné práce na praktické části závěrečné práce.
 - 4) únor - Předložení adekvátně rozpracované praktické části závěrečné práce, předložení rozpracované teoretické části závěrečné práce v souladu s doporučenou osnovou.
 - 5) březen - Realizace výsledného projektu, předložení pracovní verze kompletní teoretické práce.
 - 6) duben - Finalizace a odevzdání: (finalizace projektu, dokončení teoretické i praktické části práce, odevzdání obou částí práce včetně uložení kompletní finální verze práce na CD/DVD (v podobě pro tisk).
- Obhajoba: květen, červen.

Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**

Rozsah teoretické části: **min. 7 normostran textu**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

ČERNÁ, Zlata a Miroslav, NOVÁK. *Prodaný sen: japonské pohádky.* Ilustroval Jaroslav ŠERÝCH. Praha: Albatros, 1973. ISBN: 13-824-73.

LUFFER, Jan, ed. *Strašidelný chrám v horách: japonské lidové pohádky a pověsti.* Ilustroval Lukáš URBÁNEK. Praha: Argo, 2009. ISBN 978-80-257-0096-9.

WINKELHÖFFEROVÁ, Vlasta. *Dějiny odívání: Japonsko.* Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. ISBN: 80-7106-297-9.

HIBI, Sadao, Motoji NIWA a Jay W. THOMAS. *Snow, wave, pine: traditional patterns in Japanese design.* New York: Kodansha International, 2001. ISBN 4770026897.

Vedoucí bakalářské práce:

akad. mal. Renáta Fučíková

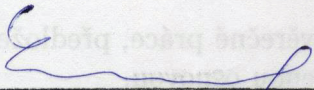
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **29. září 2017**

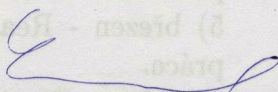
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

L.S.

v z. Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti

Doc. akademický malíř Josef Mištera
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....
podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří především vedoucí mé bakalářské práce paní ak. mal. Renátě Fučíkové za její přínosné rady, odborné vedení a ochotnou pomoc. Jsem vděčná za její vstřícný a laskavý přístup a za její elán, který nám studentům předává. Dále bych chtěla poděkovat dvěma lidem, kteří zásadně ovlivnili moje studium v předchozích letech. Paní Mgr. Šárce Hrouzkové, která mě přivedla na myšlenku studia ilustrace jako první a panu akad. mal. Pavlu Dvorskému, který ve mně probudil lásku ke kresbě a naučil mě dívat se. Chtěla bych také poděkovat své rodině přátelům a blízkým, kteří mě v době studia podporovali a podporují.

OBSAH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	8
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE	12
3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY	14
4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	17
5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	19
a) Knižní a periodická literatura	
b) Internetové zdroje	
6. RESUMÉ	21
7. SEZNAM PŘÍLOH	22

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Od raného dětství jsem často trávila čas u stolu s pastelkami nebo voskovkami v ruce. Neustále jsem něco tvořila, vyráběla, vystřihovala a u takové zábavy jsem vydržela déle než mé sestry. Při vzpomínání na mé výtvarné začátky si vybavuji obrázky pastelkami, se kterými jsem se vykreslovala do nejmenšího detailu, např. zahrada s domem, ve které jsem zachytila každé stéblo trávy nebo květinu. Myslím, že už v dětství se u mě projevila jedna vlastnost, a to trpělivost.

I když mě kreslení bavilo už od malička, až v osmé třídě základní školy jsem začala navštěvovat Výtvarné Studio v Dolním Újezdě, kde jsem strávila 2 roky. Tam ve mně paní Mgr. Šárka Hrouzková objevila kresebný potenciál a přivedla mě na myšlenku zkusit nějakou střední uměleckou školu. Do té doby jsem nad tím jako nezkušená holka z malé vesnice neuvažovala. Rozhodně jsem si nemyslela, že bych na něco takového měla. Paní Mgr. Šárce Hrouzkové vděčím za mnohé. Za to, že mě připravila na talentové zkoušky a také za to, že vnímala můj smysl pro detail a napadlo ji, že bych mohla studovat právě ilustraci, ve které bych toho mohla využít.

Dostala jsem se tedy na Střední školu umění a designu v Brně, kde jsem studovala obor Grafický design – Ilustrace pod vedením akad. mal. Pavla Dvorského. Ten nás od začátku vedl jakožto vědecký ilustrátor k detailní až vědecké kresbě, ale zároveň v každém z nás prohluboval svůj výtvarný projev a nechával nám volnost v technikách i rukopisu. Tam jsem objevila krásu uvolněného akvarelu při tvorbě pohybovek lidí, které jsme chodili kreslit na Zelný trh, a zároveň dál rozvíjela přesnou kresbu tužkou. U těchto dvou technik jsem zůstala dodnes, ale snažím se je např. kombinovat. Pan akad. mal. Pavel Dvorský byl pro mě vždy velký vzor, a děkuju mu za všechny rady, které mi dal, za elán a životní sílu, kterou nám předával i za nespočet zábavných historek, kterými nás při kreslení bavil. Díky němu jsem se do ilustrace zamilovala a chtěla se v tomto oboru rozvíjet dál.

Na střední škole jsem si kromě ilustrace osvojila i základy grafických technik. Díky kvalitnímu strojovému vybavení jsem měla tu možnost vyzkoušet si linoryt, suchou jehlu, lept, mezzotintu, akvatintu, litografii i sítotisk. Jsem vděčná panu Mgr. et MgA. Jánovi Lastomírskému za všechny zkušenosti, které nám v grafických technikách předal a za jeho pevné vedení díky kterému jsem se opravdu něco naučila. Kromě toho vedl i figurální kresbu, ve které jsem objevila krásu lidského těla.

Protože jsem chtěla v oboru ilustrace pokračovat a stále více mě tento směr lákal a okouzloval, odjela jsem roku 2014 ve třetím ročníku na střední škole na Mezinárodní letní školu umění ArtCamp na nynější fakultu. Zde jsem absolvovala kurz Ilustrace – příprava na přijímací zkoušky, který vyučoval MgA. Mgr. Pavel Trnka. Díky němu jsem si pořídila svůj první kresebný deník a zachycovala svět kolem sebe, ať už to byli lidé ve vlaku, mí blízcí, zajímavá zákoutí i svým

způsobem nezajímavé předměty, kterým jsem se snažila vdechnout život. Ilustrace mě zde ještě více nadchla, a proto jsem se rozhodla zkusit tuto školu a ateliér Mediální a didaktická ilustrace.

Střední školu jsem ukončila svou maturitní prací – ilustrovanou knihou Stopařův průvodce po Galaxii, kterou napsal spisovatel Douglas Adams, ke které jsem vytvořila dvoustránkové tužkové ilustrace vesmírných krajin podle fantazie, vysázela text a doplnila o menší lineární ilustrace a celou knihu si nechala vytisknout i svázat.

V prvním ročníku studia na naší fakultě mě vyučoval akad. mal. Vladivoj Kotyza. Kreslili jsme podle jednotlivých zadání reálné předměty, prostor a figury. Prohloubila jsem si tak kresbu podle skutečnosti. Má první klauzurní práce byla na téma U nás. Vytvořila jsem kresebný cyklus své maminky, která byla v té době těhotná a zachytila jsem tak období těhotenství i po porodu. Protože to byla i pro mě velká životní událost, snažila jsem se udělat kresby osobité a vdechnout do nich něco ze mě i z ní. Techniku jsem zvolila akvarel v kombinaci s pastelkami. Tvoření těchto kreseb mě opravdu bavilo a tuto techniku jsem si osvojila i později a začala jsem ji využívat ve svých ilustracích víc a víc.

Jako svou druhou klauzurní práci jsem vytvořila leporelo na zadané téma Karel IV. Ilustrovala jsem Romanci o Karlu IV.

V prvním ročníku jsem tedy objevila techniku, která mě naplňovala i v dalších dvou letech studia.

Ve druhém ročníku nás v ateliéru vedl MgA. Ing. Václav Šlajch. Zkusila jsem si vytvořit komiks na téma Noční můry, který jsem zpracovala bílou tuší na černý papír. Jako další úkol jsme měli vytvořit komiks k povídkám Joachima Meyerhoffa. Já jsem nakreslila komiks k povídce Postele. Zvolila jsem akvarelové barvy v tónech modrošedé a kontrastní žlutooranžové. Třetí semestrální úkol bylo pokračování v rozpracované knize Ladislava Sutnara The World of Shape, na kterou jsme měli navázat, ale najít si svůj výtvarný projev, ne okopírovat jeho styl. Hrála jsem si s barvami a tvary a vznikly tak hravé kresby fixami. Tento semestr jsem více experimentovala a zkoušela jiné techniky než doposud.

Při své další klauzurní práci jsem se ale vrátila k akvarelu, tentokrát v kombinaci s tužkou. Měli jsme ilustrovat jakoukoli knihu a vyrobit ji ifyzicky. Vybrala jsem si knihu, která mě v té době zaujala svým podivným příběhem. Byl to Pí a jeho život od Yanna Martela. Kreslila jsem dvoustranné ilustrace s vyzdvihnutím vždy jedné barvy. Pozadí bylo většinou tužkou a důležitý objekt výrazným akvarelem. Celá kniha byla laděna do šedé, modré a oranžové barvy. Všechny ilustrace byly stylizované a zachycovaly ve větší míře prostředí příběhu a atmosféru. Postavu hlavního hrdiny Pího jsem ponechala spíše v náznacích a drobné velikosti, abych neobrala čtenáře o možnost představit si ho podle své fantazie. K této knize jsem si vysázela text v programu Adobe InDesign, strany vytiskla a svázala do pevné vazby. Vyzkoušela jsem si tedy celou tvorbu knihy, kromě ilustrování i typografickou stránku a řešení technických věcí při tisku a vazbě.

Ve druhé polovině roku k nám do ateliéru přišla paní ak. mal. Renáta Fučíková a začala jsem plnit zadání i u ní. Jako semestrální úkol jsme začali pracovat na projektu Dobrých 100. Já jsem zpracovala rok 1940, kdy byl vynalezen silon. Na jedné straně jsem ilustrovala v menších obrázcích vývoj silonek podle let a na druhé straně jsem nakreslila celostránkovou intimní scénu ženy oblékající si silonky. Ilustrace jsem malovala převážně akvarelem, který jsem doplnila o pastelky. Celou dvoustranu jsem ladila do odstínů šedé a k tomu zvolila výraznou žlutou barvu. Toto zadání mě velice bavilo a byla jsem ráda, že mohu zpracovat takto ženské téma.

Vedle této semestrální práce jsem tvořila ještě krátké stripy podle vždy daného tématu pana MgA. Ing. Václava Šlajcha. Každý týden jsme dostali nové téma a na něj jsme měli vytvořit nový strip. Tento postup vnímám jako přínosný pro svou nutnost se s každým tématem rychle popasovat.

Má poslední klauzurní práce byla na téma Česká zima, které jsme zpracovávali celý ateliér. Z několika zadání jsem si vybrala 3. Byla to zimní krajina, fotozóna a omalovánky. Ke kresbě zimní krajiny jsem si vybrala pro mě blízkou Litomyšl, u které bydlím a vyhrála si v barvách i stylizaci krajiny. Jako fotozónu jsem nakreslila rychlobruslařku při závodu s publikem. Její hlava sloužila jako otvor, ve které se mohl návštěvník výstavy vyfotit. Omalovánky jsem nakreslila tři a to na téma rychlobruslení, hokej a biatlon.

Kromě výuky v ateliéru jsem vděčná i za figurální kresbu pana prof. akad. mal. Borise Jirků, který mě naučil vnímat v kresbě prostor a díky kterému jsem se u figurální kresby uvolnila v barvách a experimentovala s výraznými pastely.

Oloňských letních prázdninách jsem se zúčastnila mezinárodního projektu Migration, v rámci kterého ilustrátoři vytvořili pohlednice s ptáčkem, které byli určeny dětem migrantů. Tento projekt mě zaujal a vytvořila jsem také pohlednici s několika ptáčky, které jsem umístila do formátu jako jakýsi vzor nebo dekor. Ptáčky jsem si vymyslela, aby kresba dostala pohádkový charakter, nakreslila jsem je modrou a žlutou pastelkou a každému nakreslila dekorativní peří. Byli umístěni na nočním pozadí, které jsem nakreslila tužkou. Na některé ptáčky jsem drobně nakreslila děti. Celou pohlednici jsem chtěla pojmout kouzelně a pohádkově.

Minulý semestr jsem jako semestrální práci vytvořila další dvoustranu k projektu Dobrých 100. Tentokrát jsem zpracovala téma chalupaření a natáčení seriálu Chalupáři na rok 1975. Dvoustranu jsem kreslila celou pastelkami. Vlevo jsem měla vývoj chalupaření a vpravo celostránkovou ilustraci s výjevem ze seriálu. Při tomto úkolu jsem si vyhrála především v kresbě pastelkami.

Druhá semestrální práce byla k projektu Pilsen Chicago. Zpracovávala jsem téma Thalia Hall v americkém Chicagu. Barevnost dvoustrany se řídila podle zadání, a to černo bílá s odstíny modré.

Tato barevnost mně naprosto vyhovovala a ilustraci jsem malovala modrým akvarelem a šedé tóny kreslila tužkou. Na levou stranu jsem zobrazila Thalii Hall z venkovního pohledu a na pravou několik menších výjevů z interiéru.

Během této doby studia jsem si našla svou výtvarnou techniku, která mě naplňuje, a mohu si s ní stále hrát. Oblíbila jsem si pastelky, tužku a akvarel, které využívám někdy samostatně nebo je kombinuji. I když jsem si prošla obdobím, kdy jsem se snažila o stylizaci, postupně jsem od toho upustila a snažila se motivy zobrazovat pro mě přirozeněji, a to reálněji. Určitá stylizace u mě vzniká nenuceně spíše ve chvílích, když cítím potřebu přizpůsobit kresbu tématu zadání. Výraz ilustracím dávám spíše výběrem barev, které se snažím zvolit hned na začátku práce a snažím se vždy vybrat jen omezený počet. Také se snažím, aby mé práce dostávaly osobitý charakter, který ale postupně vzniká přirozenou cestu, a to používáním stejného materiálu. I přes to se ale stále vyvíjí.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila ILUSTROVANOU KNIHU. Jelikož jsem už dopředu věděla, že bych si jako svou bakalářskou práci chtěla vytvořit ilustrovanou knihu, nemusela jsem se dlouho rozmýšlet. Motivace k tomuto tématu je pro mě vždy hodně vysoká, protože ve chvíli, kdy držím už hotovou knihu v ruce, zažívám naplňující pocit.

Nad tím jakou knihu budu ilustrovat, jsem však váhala déle. Protože jsem neměla jasného favorita, ale měla jsem o knize určité představy, začala jsem nejdříve vzpomínat, pak hledat na internetu a nakonec jsem se odebrala do knihovny, ve které jsem našla to, co jsem hledala.

Má představa byla pohádková kniha pro děti, která by byla plná kouzel, tajemství a fantazie. Dostala jsem se tak k myšlence zpracovat pohádky z východních zemí. Od začátku jsem věděla, že nechci ilustrovat již známou pohádku, která už několikrát ilustrovaná byla a chtěla jsem spíše objevit novou, u nás neznámou. Nejvíce mě lákaly pohádky japonské a vietnamské. Až po návštěvě knihovny, kde jsem si půjčila více knih a pohádky si přečetla, mě definitivně okouzlili právě japonské pohádky.

V knize *Prodaný sen* mě zaujalo hned několik prvních vět na přebalu.

Pro našeho dětského čtenáře jsou japonské pohádky neznámou pevninou. Není divu. I Japonci si sami pro sebe objevili své pohádky teprve nedávno. Evropské národy už po staletí vydávaly svoje pohádky v nejrůznějších knižních souborech, dokonce vydávaly i překlady starobylých sbírek pohádek národů asijských, zejména Indů a Arabů, když japonské pohádky stále ještě žily jenom ústním podáním rolníků a rybářů. Teprve na počátku našeho století vstoupily japonské pohádky plně do literatury.

*Japonské pohádky jsou velmi zvláštní, velmi neobvyklé, velmi vzdálené pohádkám našim. Příběhy, které prožívají japonští hrdinové, málo připomínají příběhy hrdinů našich. Jak velice se například liší *Broskevníček*, hlavní postava nejpopulárnější japonské pohádky, od našich chasníků a jak jsou jiní japonští d'áblíci než ti naši domácí čerti. Je to jiný svět a je to svět podivuhodný, tajemný a krásný.¹*

Po přečtení japonských pohádek z této knihy jsem byla rozhodnutá vybrat si z nich některou k ilustrování mé bakalářské práce. Mohu jen souhlasit s tím, že jsou velmi zvláštní, velmi neobvyklé a velmi vzdálené pohádkám našim. Právě to je to, co mě na nich zaujalo a přesně to jsem pro svou práci hledala.

1 ČERNÁ, Zlata a Miroslav NOVÁK. *Prodaný sen: japonské pohádky*. Ilustroval Jaroslav ŠERÝCH. Praha: Albatros, 1973. ISBN: 13-824-73.

Nadšená a okouzlená japonskými pohádkami jsem se jimi pročetla znovu a znovu a nakonec vybrala tři, které se mi líbily nejvíce. Protože jsem se nejdříve nechtěla rozhodovat, kterou z nich ilustruji, původně jsem chtěla vytvořit ilustrovanou knihu, ve které by byly pohádky tři. Po delším přemýšlení jsem ale zjistila, že to nebude ta nejlepší volba kvůli tomu, že bych je nemohla ilustrovat detailně, ale že by ke každé vzniklo jen pár ilustrací. Proto jsem od této myšlenky upustila a rozhodla se zpracovat pohádku jednu, ale za to ji více propracovat, nakreslit k ní více ilustrací a nemuset mít v knize několik stran plných textu.

Má volba nakonec padla na pohádku mému srdci nejbližší, a to Urašima. Tato pohádka mě vtáhla svým podmořským světem, podivuhodným příběhem, tajemným prostředím i dobrosrdečným hlavním hrdinou Urašimou, který jedná jinak, než jsme v našich pohádkách zvyklí. K hlavnímu titulu jsem přidala ještě podtitul Cesta japonského chlapce za štěstím, kterým jsem chtěla navnadit čtenáře do světa japonských pohádek.

Cílem mojí bakalářské práce je vytvoření ilustrované knihy k pohádce Urašima. Ve své práci bych chtěla představit dětskému čtenáři tuto japonskou pohádku a přiblížit mu její kouzelný svět, který je odlišný od toho našeho. Díky tomu, že tradiční japonské pohádky u nás nejsou příliš známé, vidím přínos práce v seznámení se s jednou z nejznámějších japonských pohádek a poukázání na její krásu.

Myslím, že právě díky tomu, že u nás tato pohádka známá není, mohla by zaujmout i čtenáře staršího věku. Touto ilustrovanou knihou chci však především oslovit začínající dětské čtenáře. Proto jsem se rozhodla vytvořit barevné ilustrace pastelkami v kombinaci s akvarelem, což je technika, ve které bych chtěla i nadále pokračovat. Zároveň se mi na ni líbí to, že pastelkami a vodovkami začíná objevovat výtvarný svět snad každé dítě a u mě tomu nebylo jinak.

3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

Po výběru tématu práce a rozhodnutí, jakou knihu budu ilustrovat, jsem chtěla načerpat inspiraci v japonském umění. Vyšla jsem se tedy do Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur v Praze, v jehož studovně jsem mohla nahlédnout do několika knih s japonským uměním. Obsahovaly převážně japonské dřevoryty. Japonské umění jsem obdivovala již dříve a při studiu tohoto tématu jsem si ho ještě více oblíbila. Zde jsem načerpala spoustu inspirace pro svou práci a to především v oděvech, dekorativnosti, práci s plochou i liniemi. Od začátku jsem však věděla, že nechci japonské umění napodobovat. Svým ilustracím jsem chtěla dát osobitý charakter. Z těchto knih jsem tedy nasála japonské téma a dále jsem se snažila dřevoryty jen zlehka inspirovat, např. v zobrazení typického japonského klobouku nebo oděvu.

Zhlédla jsem také několik japonských filmů, např. Ztraceno v překladu, Sny Akiry Kurosawy, Cesta do fantazie nebo Princezna Mononoke. U nich jsem si opět ověřila japonskou podivuhodnost.

V počáteční fázi práce jsem zkoušela najít způsob, jakým budu jednotlivé ilustrace tvořit. Chtěla jsem více rozvinout kreslení pastelkami, akvarelem a tužkou a proto jsem první zkušební ilustraci nakreslila kombinací těchto tří materiálů.² V této fázi jsem si myslela, že k práci budu používat i tužku. Barvy jsem zvolila spíše pocitově a výsledek nebyl to, čeho jsem chtěla dosáhnout. Na této ilustraci jsem si také zkusila zobrazit japonský palác, který se podle pohádky nacházel v moři. U tohoto prvního pokusu jsem však viděla, že nevypadá dobře kreslit podmořský svět tužkou. Rozhodla jsem se tedy od tužky úplně upustit a vystačit si jen s akvarelem a pastelkami. Díky této nepovedené ilustraci jsem si však uvědomila, jakým směrem se chci ubírat. Z důvodu podivných a nepřesvědčivých barev jsem se rozhodla ladit všechny ilustrace v knize do stejných barev.

Chtěla jsem zobrazit podmořské hlubiny, a proto jsem si zvolila jako první barvu tyrkysovou, která se v Japonském moři vyskytuje. K té jsem následně přidala kontrastní růžovou, takovou, kterou jsem mohla spatřit v japonských dřevorytech a která se často objevuje v podmořském světě Japonska na rostlinách i živočiších. Tyto dvě barvy jsem zvolila jako základní pro své ilustrace a dále jsem si vybírala převážně jejich tóny, aby celá kniha byla barevně sladěná.

2 Viz příloha 1

Potom jsem zkusila nakreslit celostránkovou ilustraci tématem stejnou první pokusné, ale už se zvolenou barevností a ostatními prvky, které jsem do obrazů chtěla dát. Vznikla tak ilustrace podmořského paláce, kolem kterého jsem zobrazila mořské živočichy a rostliny.³ Tato ilustrace sice není ve výsledné knize, protože byla příliš přeplněna, stala se však jakýmsi vzorem, podle kterého jsem pracovala dále a vybrala jsem si z ní několik výřezů živočichů, které jsem pak zobrazila na dvoustránkové ilustraci. U ní jsem si určila i postup, jak budu při kreslení postupovat. Nejdříve jsem pracovala s plochami akvarelu, který jsem vždy po zaschnutí vrstvila na sebe, aby vznikla tmavší místa a následně na akvarel kreslila pastelkami texturu oceánu a celou ilustraci pastelkami dotáhla do konce.

Další důležitá otázka nastala ve volbě formátu knihy a ilustrací. Chtěla jsem, aby kniha byla větší velikosti, aby barevné ilustrace měly možnost vyniknout a aby byla výrazná. Formát nakonec vznikl tak, že jsem si vzala papír velikosti A3 a postupně jsem ho zmenšovala, tak aby poměr stran byl příjemný. Výsledná velikost jedné strany je tedy 34 x 28,5 cm na výšku.

Ze vzpomínek na své dětství jsem si uvědomila i to, jak jsem jako malá měla ráda velké knihy s velkými barevnými ilustracemi, do kterých jsem se mohla pořádně ponořit. Takto jsem celou knihu pojala s tím, že dvoustránkové velké ilustrace prostřídám ilustracemi malými. Mým záměrem tak bylo vytvořit vyváženou knihu, při jejímž listování si čtenář může užít velké obrázky a poté si odpočinout u stran prázdnějších.

Z ilustrace s podmořskými živočichy vyplynulo, že bych je mohla zobrazit na velké dvoustranné ilustrace a ukázat tak živočichy, kteří u nás nežijí, ale v Japonském moři ano.

Následovalo skicování a rozkreslování jednotlivých stran. V malých rozměrech jsem si nakreslila jednotlivé strany za sebou a určila si rytmus knihy, to jak se budou střídat malé ilustrace s velkými a kde bude text.

V takovémto menším formátu jsem si vyrobila i maketu knihy.

Většinu ilustrací jsem měla předem takto vymyšlených a následně jsem je začala finálně kreslit.

Když jsem měla všechny ilustrace nakreslené, následovala techničtější práce. Nejdříve oskenování jednotlivých obrazů, potom upravování v programu Adobe Photoshop, ve kterém jsem vyretušovala drobné nedostatky a upravila barevnost. Celkově jsem ale ilustrace v počítači nechávala, tak jak už vypadaly v originálu a k žádným větším úpravám jsem se nedostala. Potom jsem si v programu Adobe Indesign vytvořila strany knihy a umísťovala do nich ilustrace i text. U ilustrací jsem počítala s 5 mm spadávkou kvůli ořezu papíru. Textem jsem chtěla ilustrace spíše doplnit, cílem bylo to, aby nezastínil barevné obrazy, ale zároveň byl propojen určitým rytmem stran. Umístila jsem ho

3 Viz příloha 2

tedy většinou na jednu prázdnou stranu vedle menší ilustrace, tak aby obrazům nevadil. Vybrala jsem větší velikost písma, aby dětský čtenář nebyl unaven, a zároveň jsem ho vysázela do menších bloků, aby i línější nebo začínající čtenář byl ochoten text číst.

Tisk knihy jsem měla předem domluvený v tiskárně Indigo Print v Praze. Tam jsem si vybrala příjemný přírodní papír, na který se bude kniha tisknout, barvu předsádky a domluvila se na všech technologických detailech k tisku. Zde mi knihy i svázali do pevné šité vazby. Před finálním tiskem jsem si také udělala zkušební tisk, kvůli případným chybám a barevnosti.

4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Výsledkem je kniha ve třech výtiscích formátu 34 x 28,5 cm. Kniha má 48 stran. Obsahuje barevné ilustrace dvoustránkové i jednostránkové. Celá je laděna převážně do dvou barev, tyrkysové a růžové, u kterých jsem využila více odstínů.

Ve velkých ilustracích jsem se snažila zobrazit spíše prostředí, ve kterém se příběh odehrává, tedy podmořský život, než konkrétní děj. Do malých jsem naopak více zakomponovala děj pohádky. Chtěla jsem, aby si dětský čtenář lépe představil, kde se pohádka odehrává, jak odlišné je to prostřední od toho našeho a tyto výjevy podmořského života si pak spojil s dějem a menšími ilustracemi. Hlavního hrdinu jsem se rozhodla zobrazit jen v náznacích a ne úplně konkrétně, proto je v knize Urašima zobrazen jen v jedné větší ilustraci, ale v ostatních jen jako malá postava, abych čtenáři neubírala možnost představit si ho podle své fantazie.

Podlouhlým formátem některých ilustrací, které jsem do knihy zakomponovala, jsem chtěla poukázat na tradiční japonské dřevoryty, které jsem viděla v knihách o japonském umění. Některé ilustrace jsem propojila i s další stranou v knize tak, že na sebe navazují.

Kniha je ušita v pevné vazbě. Na obálce je použita ilustrace z vnitřku knihy. Na předsádce jsem zvolila tmavý zelený papír, který působí jako temná mořská hlubina. Jelikož takto velká jednolitá plocha se v ilustracích nevyskytuje, myslím, že vhodně doplnila barevné ilustrace s několika odstíny a zároveň prázdná bílá místa u stran s malými ilustracemi a textem. Na blok knihy jsem vybrala přírodní papír gramáže 150.

Do knihy jsem vybrala font Roboto Condensed v řezu Light, velikosti 16 a zarovnávala ho do bloku. Toto písmo na mě působí jednoduše, moderně a lehce. Jeden z důvodů, proč jsem si ho po konzultaci vybrala, bylo to, že text nezastínil ilustrace. I proto jsem ho umístila na samostatné strany s doplněním o menší ilustrace, ale nedávala jsem ho do ilustrací velkých dvoustránkových, kterým tak dávám možnost vyznít. Na obálku a stranu s titulem jsem v názvu Urašima zvolila font Open Sans Condensed také v Light řezu, který má podobný charakter, ale vypadá trochu zajímavěji. Font Roboto Condensed v takto velké velikosti působil moc obyčejně.

Přínos práce vidím v představení japonské pohádky našemu dětskému čtenáři, který ji pravděpodobně nezná. Protože japonské pohádky u nás nejsou příliš známé, myslím si, že by mohla oslovit i čtenáře staršího věku, i když je primárně určená začínajícím dětským čtenářům. V knize jsem se snažila ukázat dítěti japonské prostředí pohádky, kde se děj odehrává, které se nachází převážně v podmořském světě. Myslím, že pro dítě může být přínosem vidět jiné živočichy a jiný svět. Zároveň nechávám čtenáři prostor spojit

si tyto výjevy s dějem knihy. Čtenář tak může zapojit vlastní fantazii, protože v ilustracích není celý děj knihy přesně vyobrazen, je zde jen nastíněn. Postavy v knize jsou vyobrazeny jen v náznacích, není jasně definován jejich obličej, a tudíž je zde ponechán opět prostor pro fantazii dítěte. Protože japonské pohádky jsou opředeny tajemstvím a právě to je jeden ze znaků, který se mi na nich líbí, chtěla jsem, aby tomu v této knize nebylo jinak.

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

ČERNÁ, Zlata a Miroslav NOVÁK. Prodaný sen: japonské pohádky. Ilustroval Jaroslav ŠERÝCH. Praha: Albatros, 1973. ISBN: 13-824-73.

LUFFER, Jan, ed. Strašidelný chrám v horách: japonské lidové pohádky a pověsti. Ilustroval Lukáš URBÁNEK. Praha: Argo, 2009. ISBN 978-80-257-0096-9.

WINKELHÖFEROVÁ, Vlasta. Dějiny odívání: Japonsko. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. ISBN: 80-7106-297-9.

HIBI, Sadao, Motoji NIWA a Jay W. THOMAS. Snow, wave, pine: traditional patterns in Japanese design. New York: Kodansha International, 2001. ISBN 4770026897.

MACFARLANE, Alan. Japonsko za zrcadlem. Zlín: Kniha Zlín, 2013. Tema (Kniha Zlín). ISBN 978-80-87162-65-1.

GRIFFIS, William Elliot. Japanese fairy tales: Japonské pohádky. Přeložil Martina KOLLINEROVÁ. Praha: Garamond, 2014. ISBN 978-80-7407-204-8.

WINKELHÖFEROVÁ, Vlasta. Mingei - lidové umění a řemeslo v Japonsku. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-720-2.

KATSUSHIKA, Hokusai a Seiji. NAGATA. Hokusai bijutsukan: Hokusai museum. Tōkyō: Shūeisha, 1990. ISBN isbn4-08-597001-1.

TANAKA, Ichimatsu. Japanese ink painting: Shubun to Sesshu. Přeložil Bruce DARLING. New York: Weatherhill, 1972. Heibonsha survey of Japanese art, 12. ISBN 0-8348-1005-0.

WATSON, William, ed. The great Japan exhibition: art of the Edo period 1600-1868. London: Weidenfeld and Nicolson, 1981. ISBN: 978-0297780359.

b) Internetové zdroje

Google Fonts. Google Fonts [online]. [cit. 21.04.2017]. Dostupné z: <https://fonts.google.com/specimen/Roboto>.

Google Fonts. Google Fonts [online]. [cit. 21.04.2017]. Dostupné z: <https://fonts.google.com/specimen/Open+Sans>

Hloucha, Joe: Pohádky japonských dětí - iLiteratura.cz. iLiteratura.cz - titulní stránka - iLiteratura.cz [online]. Copyright © Jan Luffer [cit. 25.04.2018]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/34745/hloucha-joe-pohadky-japonskych-deti>

O měsíční princezně – japonská pohádka | japonskoo.cz. japonskoo.cz | Japonská kultura, japonská kuchyně, japonština,... Prostě blog o Japonsku :-) [online]. [cit. 22.04.2017] Dostupné z: <https://www.japonskoo.cz/o-mesicni-princezne-japonska-pohadka/>

japonskoo.cz | Japonská kultura, japonská kuchyně, japonština,... Prostě blog o Japonsku :-). japonskoo.cz | Japonská kultura, japonská kuchyně, japonština,... Prostě blog o Japonsku :-) [online]. [cit. 22.04.2017] Dostupné z: <https://www.japonskoo.cz/>

6. RESUMÉ

The topic of my bachelor's project is an illustrated book. The book is called Urašima. The subtitle of the book is The way of a Japanese boy for happiness. This is a traditional Japanese fairy tale. My goal was to introduce this Japanese fairytale to Czech children. This story takes place predominantly in the underwater world. I wanted to illustrate the underwater world, marine animals and plants. I wanted to achieve distinctive color illustrations of a distinctive character.

The illustrations in the book are colorful. I chose two major colors. I chose the turquoise color of the ocean and the contrasting pink color. I drew these illustrations with crayons and watercolor colors. This is my favorite art technique. There are 48 pages in the book. The format of this book is 34 x 28,5 cm.

I have created big two-page illustrations in which I have seen marine animals and the underwater world. I added a little illustration to the book. I wanted the book to have a rhythm. On the empty side of the book I placed the text. I drew a few illustrations of a long format that I was inspired in the books of traditional Japanese woodwinds.

The characters in the book I just showed in the hint. I did not want to have defined features. I wanted to let my readers get their imagination. Illustrations in the book have readers approach the story environment and drag it into the underwater world. I wanted this reader to connect with the story of the book itself. That's why I kept some secrets in the book.

The book is intended for novice readers, but I think it could appeal to older readers because Japanese fairy tales are not too familiar with us.

7. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

První pokusná ilustrace, hledání techniky

Příloha 2

Druhá pokusná ilustrace, určení barev

Příloha 3

Skici, rozvržení stran

Příloha 4

Skici, rozvržení stran

Příloha 5

Maketa knihy

Příloha 6

Zkušební tisky

Příloha 7

Finální podoba strany patitulu a titulu

Příloha 8

Finální strany 4-7, ukázka menších ilustrací

Příloha 9

Finální strany 8-11, ukázka dvoustránkové ilustrace a ilustrace podlouhlého formátu

Příloha 10

Finální strany 12-15

Příloha 11

Finální strany 16-19

Příloha 12

Finální strany 20-23

Příloha 13

Finální strany 24-27

Příloha 14

Finální strany 28-31, ukázka podlouhlé ilustrace pokračující na další stranu

Příloha 15

Finální strany 32-35

Příloha 16

Finální strany 36-39

Příloha 17

Finální strany 40- 43

Příloha 18

Finální strany 44-47

Příloha 19

Finální strana 48 - tiráž, obálka knihy

Příloha 20

CD s teoretickou a praktickou BP

Příloha 1

První pokusná ilustrace, hledání techniky

foto vlastní

Příloha 2

Druhá pokusná ilustrace, určení barev

foto vlastní

Příloha 3

Skici, rozvržení stran

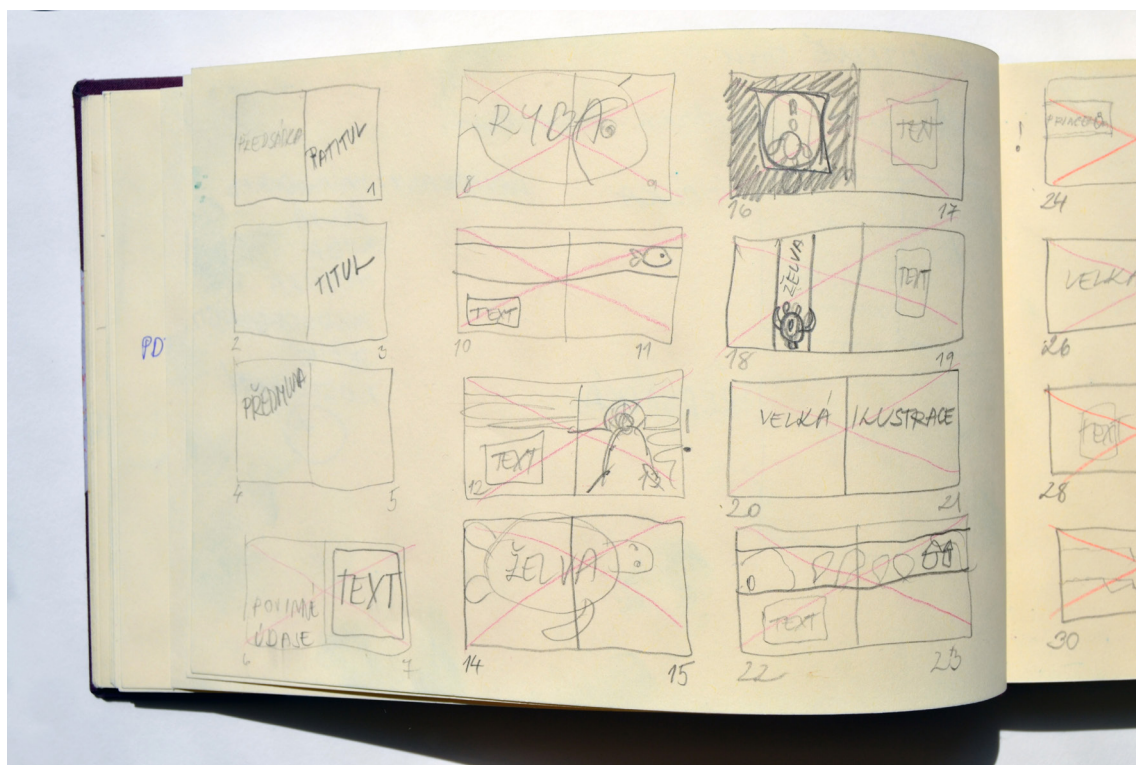
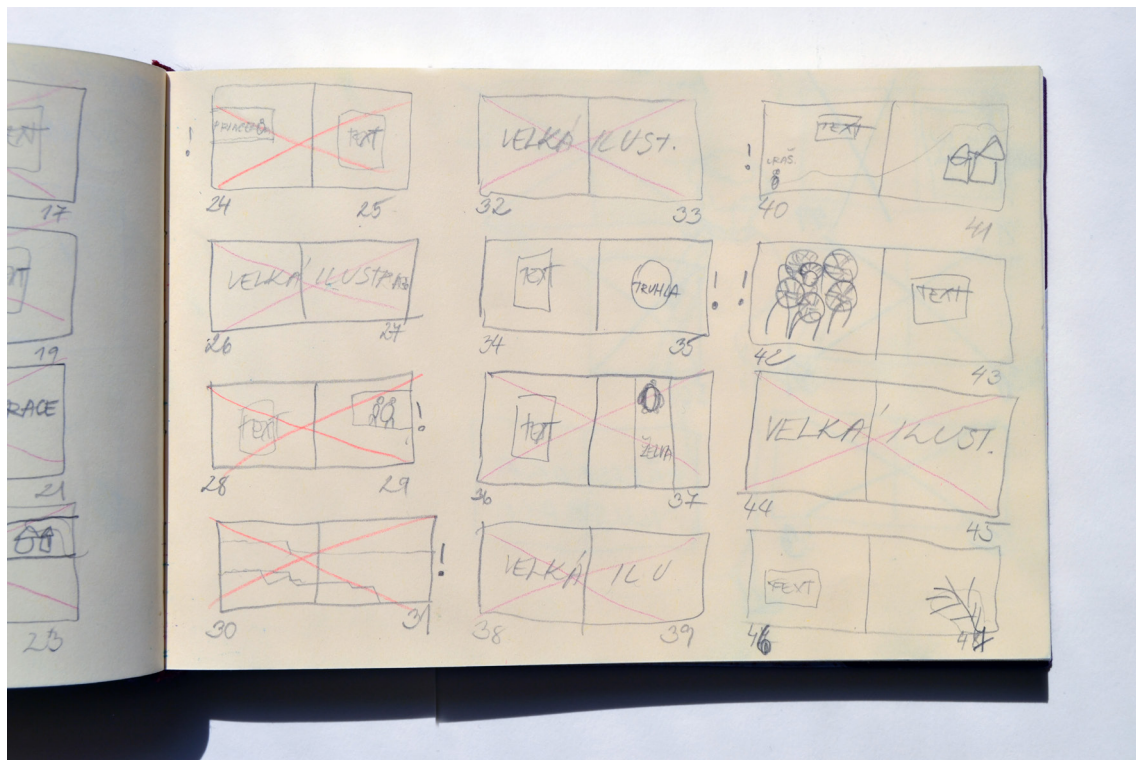

foto vlastní

Příloha 4

Skici, rozvržení stran

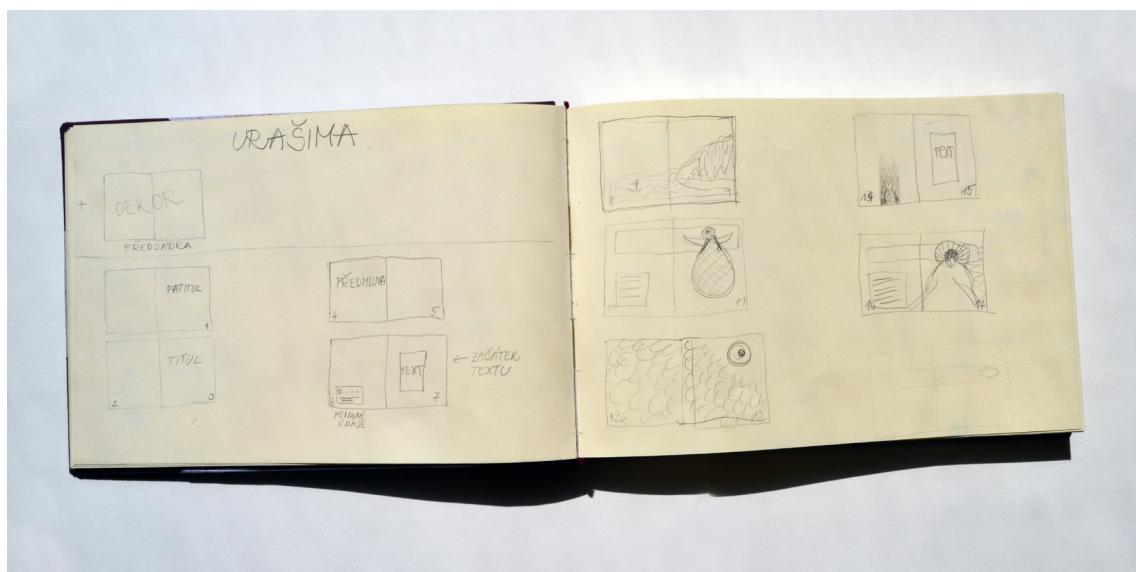

foto vlastní

Příloha 5
Maketa knihy

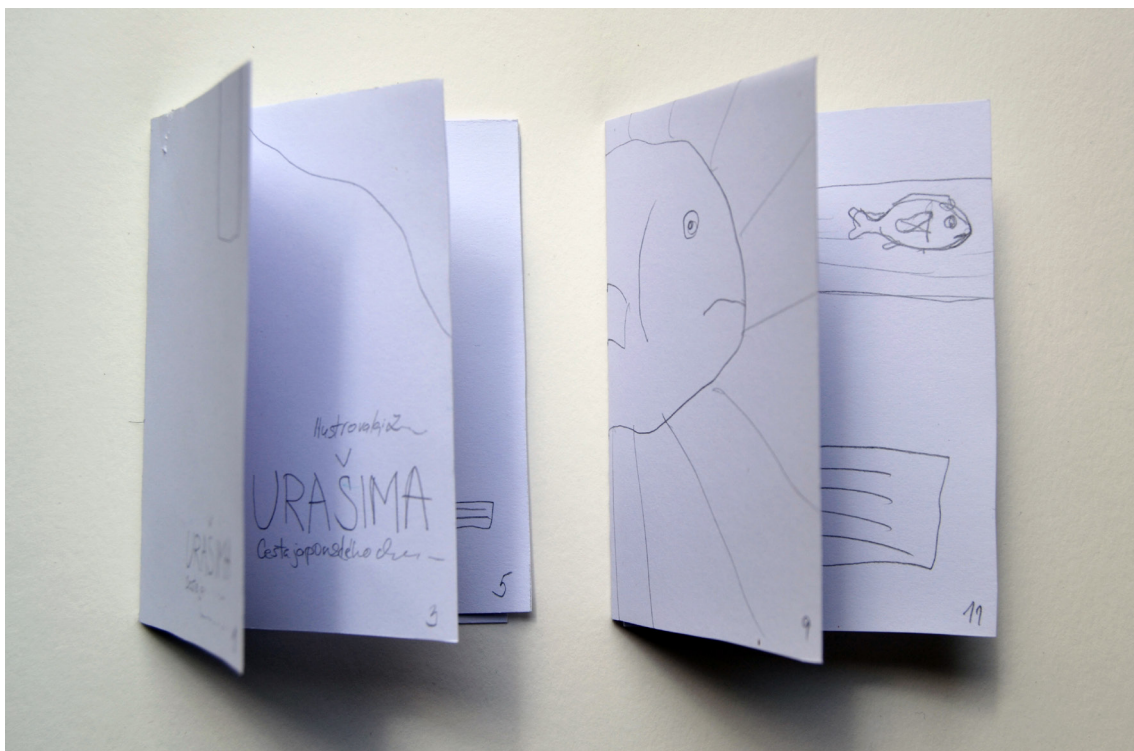

foto vlastní

Příloha 6

Zkušební tisky

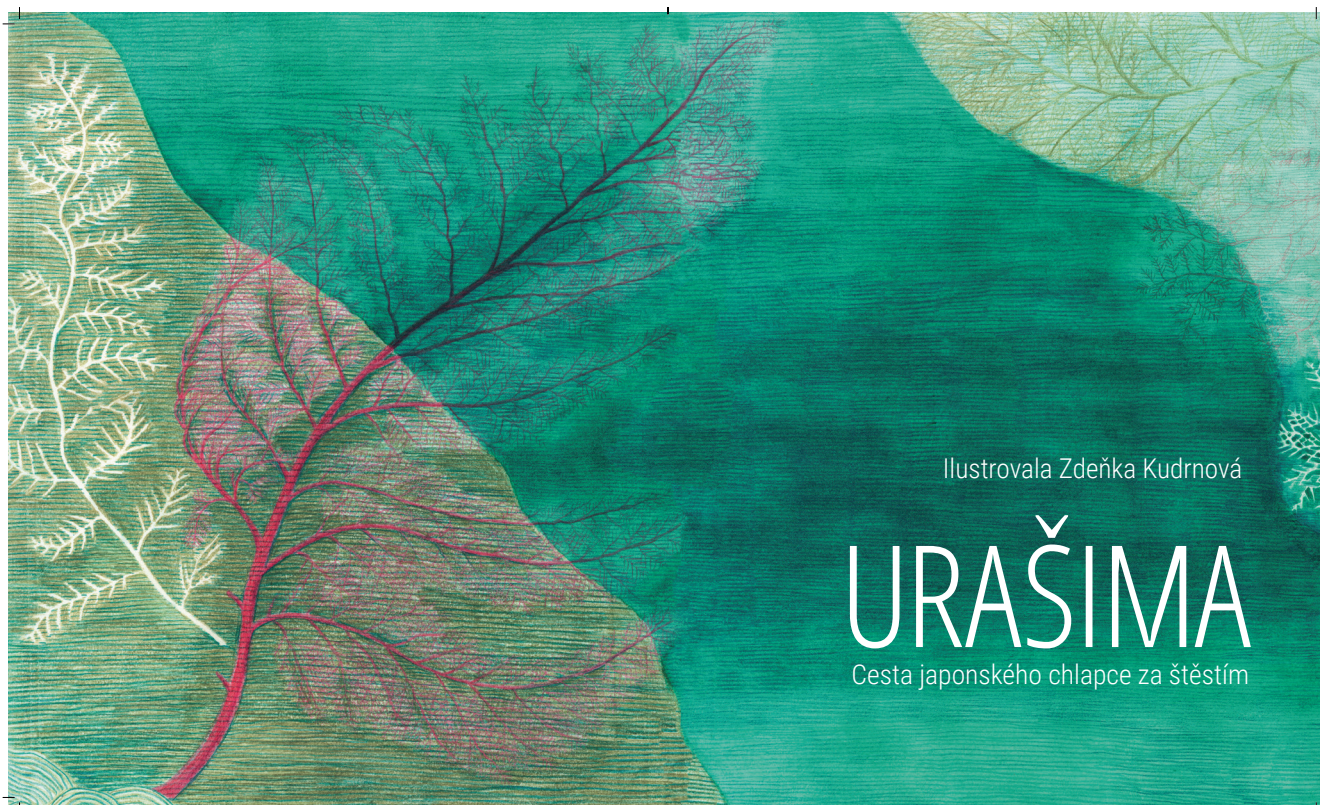

foto vlastní

Příloha 7
Finální podoba strany patitulu a titulu

URAŠIMA
Cesta japonského chlapce za štěstím
Ilustrovala Zdeňka Kudrnová

Ilustrovala Zdeňka Kudrnová

URAŠIMA
Cesta japonského chlapce za štěstím

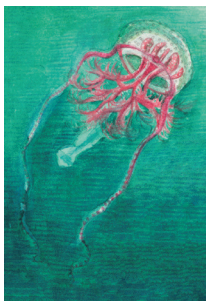
foto vlastní

Příloha 8

Finální strany 4-7, ukázka menších ilustrací

Japonské pohádky jsou velmi zvláštní, velmi neobvyklé, velmi vzdálené pohádkám našim. Je to jiný svět a je to svět podivuhodný, tajemný a krásný.

URÁŠIMA
Cesta japonského chlapce za štěstím
Ilustrovala Zdeňka Kudrnová
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni

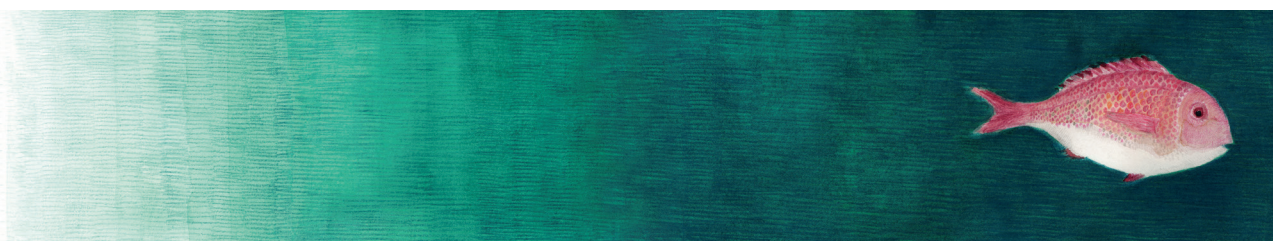
V jedné malé rybářské vesnici žil kdysi se svými rodiči mladý rybář Urašima. Jejich malý domek stál trochu stranou, až u samotného písčitého břehu moře, pod velkou převíslou skálou na kraji piniového háje. Když bylo pěkné počasí, vyjížděl Urašima každý den za úsvitu ve své loďce na moře a vracel se někdy dříve, někdy později, podle toho, jaký měl úlovek. Stávalo se také, že se vrátil až za šera, a tu ho vždycky otec a matka netrpělivě vyhlíželi, jestli něco chytil a jestli budou mít druhý den co prodávat na rybím trhu v nedalekém městečku.

Jednou na jaře bylo zvlášť pěkné ráno, obloha bez mráčků a lehký vánek šuměl v piních. Urašima hned za úsvitu vyplul a těšil se, že dnes naloví hodně ryb a vrátí se domů dříve než jindy, aby si mohl jít také jednou popovídat s přáteli ve vesnici. Ale jeho očekávání se nesplnilo. Ať vyhazoval síť, jak chtěl, zůstávaly stále prázdné. Už dávno minulo poledne a ještě nechytil ani tu nejmenší rybičku. Řekl si tedy, že to zkusí ještě jednou, naposledy, a jestliže i tentokrát budou síť prázdné, už se radši vrátí domů, když má dnes takovou smůlu.

foto vlastní

Příloha 9

Finální strany 8-11, ukázka dvoustránkové ilustrace a ilustrace podlouhlého formátu

Tentokrát však nevyhodil síť nadarmo. Když je začal vtahovat zpátky do loďky, ucítil v níh nějakou tíhu a zaradoval se, že mu nakonec přece jen štěstí přeje. Tahal a tahal ze všech sil, až spatřil v síti úlovek. Byla to jen jedna jediná velká pražma, ale tak zvláštní, jakou ještě nikdy neviděl. Byla daleko větší než ta největší, kterou kdy ulovil, celá se leskla, jako by byla z čistého stříbra, a v paprscích zapadajícího slunce hrála všemi barvami duhy. Urašimovi se až zatajil dech nad tou krásou, ale tu si všiml, že ta ryba se na něho také dívá krásnými očima plnými smutku. Bylo mu najednou té zvláštní ryby líto, pomyslel si, že by vlastně bylo škoda ji prodat na trhu jako každou jinou, vzal ji do náručí a hodil zpátky do moře. Ryba sebou mrskla, vděčně se na Urašimu podívala a vzápětí zmizela v hlubinách.

foto vlastní

Příloha 10

Finální strany 12-15

Urašima zamýšleně vesloval ke břehu a stále nemohl zapomenout na ten dojemný pohled krásné ryby. Cestou si umínil, že se radši o svém podivném úlovku nikomu nezmíní, protože by mu stejně nevěřili, nebo by se mu ještě ke všemu vysmáli, že tak vzácnou rybu pustil zase na svobodu.

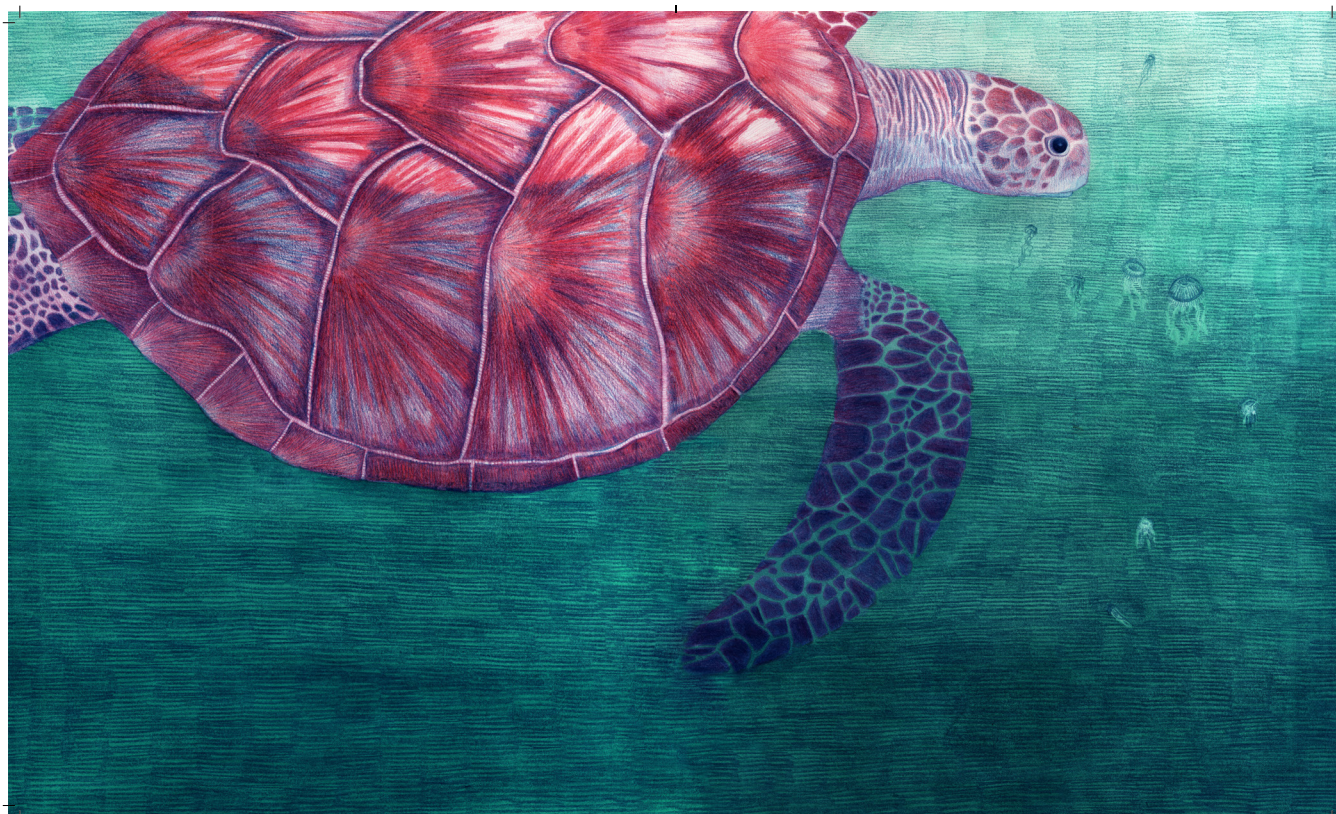

foto vlastní

Příloha 11

Finální strany 16-19

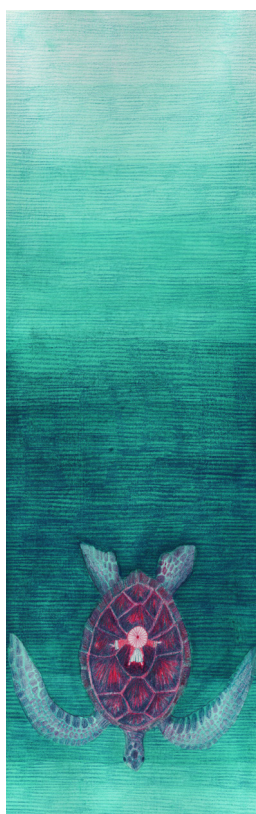
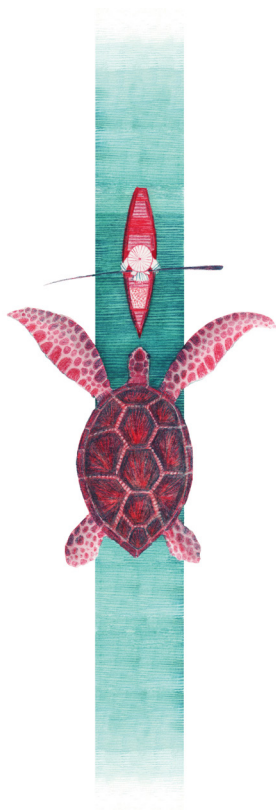

foto vlastní

Na druhý den bylo opět krásné ráno a Urašima jako včera vyplul na hladké lesklé moře. Doplnil doprostřed zátoky, zakotvil lodku a chystal se zase rozhodit své síť. Ale ještě je nestačil ani rozmotat, když tu najednou zaslechl, že ho nedaleko kdosi volá jménem: „Urašimo! Urašimo!“ Udiveně zvedl hlavu od práce, rozhlédl se a zjistil, že to nemůže být nikdo jiný než ta velká želva, která hbitě připlouvá k jeho loďce. A vskutku, když želva připlula docela blízko, natáhla krk a promluvla lidským hlasem:

„Posílá mě k tobě král všech moří, který sídlí v Dračím paláci v hlubinách. Daroval jsi včera život jeho jediné dceři a král moří rozhodl, že tě za to pohostí ve svém paláci, kam žádný člověk ještě nevstoupil. Sedni si na můj krunýř a já tě tam odvezu.“

Urašima byl tak překvapen, že chvíli trvalo, než pochopil, co mu želva říká, a nevěděl hned, jestli tomu má věřit, nebo ne. Když želva viděla, že Urašima váhá, dodala ještě:

„Nic se neboj, místa je na mém krunýři dost, takže nespadneš. Jen pojď, král s princeznou už čekají.“

Nakonec Urašimu přemohlo přání spatřit podmořský palác, který neviděl ještě nikdo z lidí, a když si představil, že je dokonce královsky očekáván, nemeškal, odhodlaně přestoupil ze svého člunu na želví hřbet, pohodlně se usadil – opravdu na něm bylo víc místa, než by se zdálo – a želva hned vyplula.

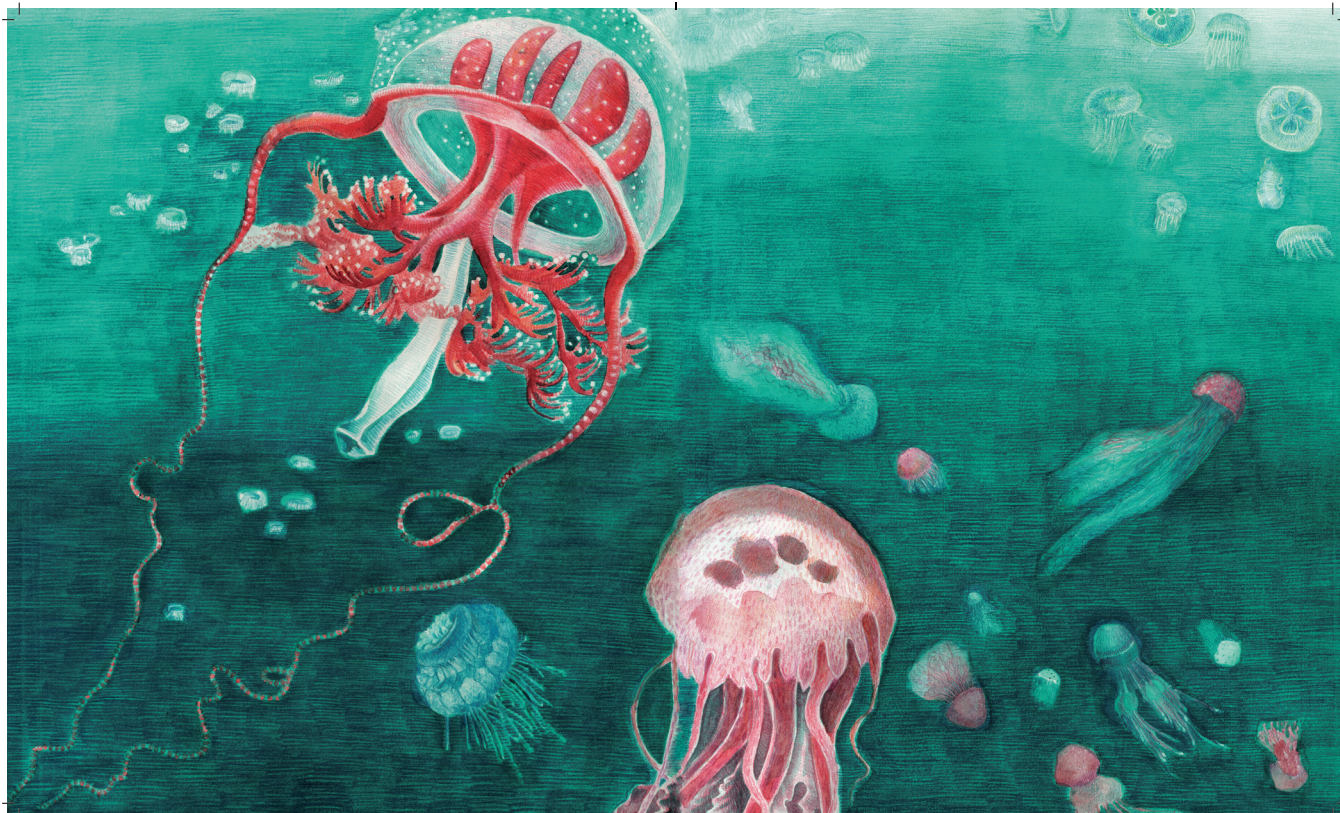
Pluli a pluli pořád hloub a hloub. Cestou se s ním povídává želva dala do řeči:

„Naše princezna má totiž jednou do roka dovoleno podívat se do okolí paláce na procházku. To si vždycky oblékne stříbrný oděv pražmy a vyplujeme spolu za bránu – já jsem totiž princeznina chůva. A včera to bylo také tak, jenže princezna byla taková neposedná, chtěla se taky jednou podívat dál, nejen kolem paláce jako jindy. Rozmlouvala jsem jí to, ale byla uminěná, a než jsem jí v tom mohla zabránit, mrskla sebou a uplavala mi pryč tak rychle, že jsem ji hned ztratila z dohledu.“

Co já jsem zažila strachu! Taková princezna nemá žádné zkušenosti a vůbec netuší, co na ni číhá nástrah v širém moři. Však se vrátila celá vyděšená a měla velké štěstí, že se chytila do sítě tak hodnému člověku, jako jsi ty. Příště snad bude poslušnější.“

Příloha 12

Finální strany 20-23

Mezitím se octli až na samém dně moře v sasankovém háji a z jemného oparu vodní pěny se před nimi vynořila hlavní brána Dračího paláce krále všech moří.

V bráně bylo živo. Zvenčí do ní vcházely větší i menší ryby a rybky, chobotnice, hvězdice, sépie, krabi i langusty, zevnitř zase vycházeli nejrůznější mořští živočichové ven, a nejpodivnější bylo, že se v bráně každý proměnil. Ti, co vcházeli dovnitř, nabývali v bráně podoby člověka a na svém oděvu pak měli jako vzor vyššího nebo namalovaného toho živočicha, kterým byli předtím. A ti, co vycházeli ven, se zase v bráně proměnili z lidské podoby do své původní.

Když se k bráně přiblížila želva s Urašimou, všichni jim uctivě ustupovali z cesty, a když pak prošli bránou, stala se také se želvou ta proměna a vedle Urašimy najednou stála usmívající se paní chůva v oděvu posítem obrázky želvy.

„Tak už jsme na místě, milý Urašimo,“ řekla želva, vlastně chůva, dnes je tu zvlášť velká návštěva, protože se rozneslo, že budeme mít vzácného hosta ze světa lidí a na jeho počest že král a princezna uspořádají velkou slavnost. Pojdme honem, ať vznešení hostitelé nečekají.“

foto vlastní

Příloha 13

Finální strany 24-27

Zamířili přes rozlehlé nádvoří a pak vešli do hlavní palácové budovy. Ta byla stejně nádherná jako brána, a nadto ještě zdobená jakýmsi zvláštními kameny, jejichž tvar nebylo dobře vidět, protože z nich vycházelo to oslnivé modravé světlo ozařující celý palác i jeho okolí.

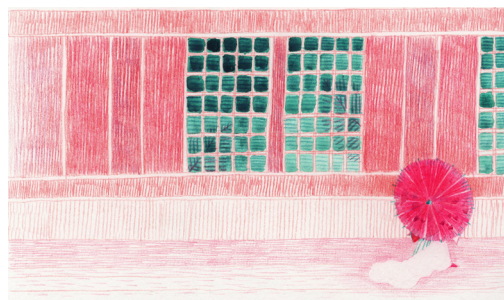
U vchodu uvítalo Urašimu a chůvu pět dvorních dam, které měly na svých splývavých šatech vyšité stříbrné pražmy. Vzaly je mezi sebe a vedly dlouhou chodbou do hlavní komnaty. Tam už obklopena dvořany a dvorními dámami čekala princezna, dcera krále všech moří. Ta jediná ze všech měla oděv z čisté bílého hedvábí bez jakéhokoliv vzorku, jenom když se pohnula, zavlínil se a zazářil barvami duhy jako vodní pěna. Princezna radostně přivítala Urašimu a se slzami v očích mu poděkovala, že jí včera zachránil život. Pak ho odvedla do čela komnaty a představila samému králi. Ale ten byl tak vznešený, že ho nikdo nesměl spatřit, a přijal tedy svého hosta Urašimu skryt za hustým závěsem z perel a korálů. Také on vldně poděkoval Urašimovi za záchranu své dcery hlasem velice tichým a hlubokým, který zněl jako velmi vzdálený přiboj. Když král domluvil, dal pokyn, aby začala slavnost k počtě vzácného hosta.

foto vlastní

Příloha 14

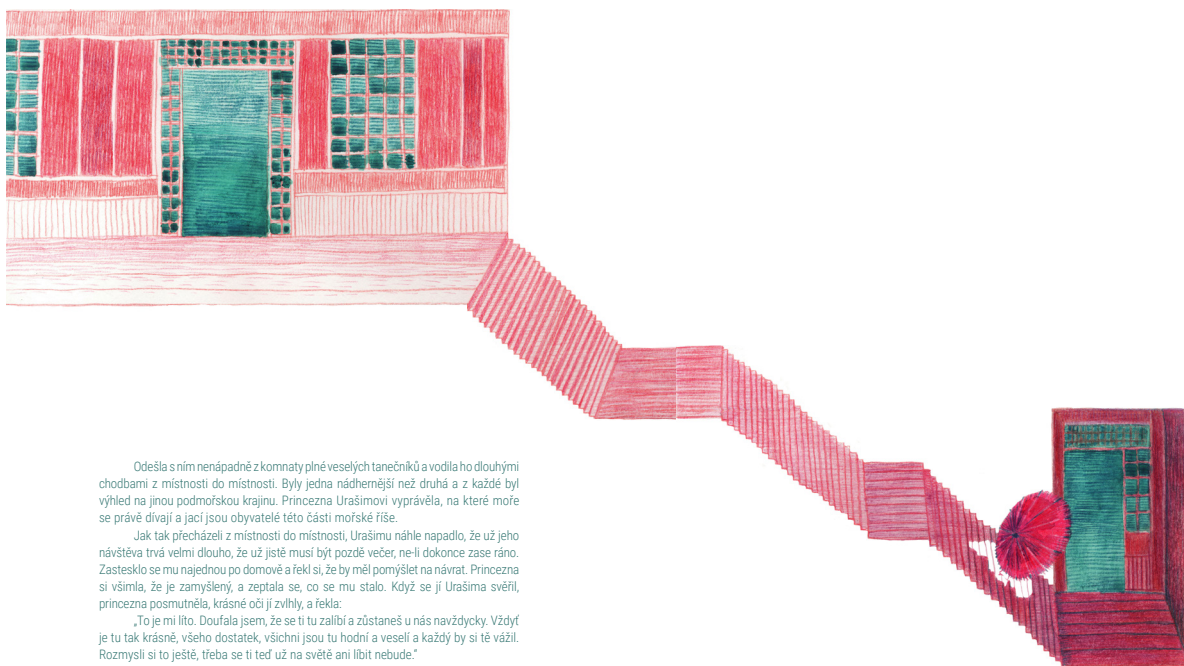
Finální strany 28-31, ukázka podlouhlé ilustrace pokračující na další stranu

„Jak vidíš, scházejí se tady u nás všichni obyvatelé moře a hovoří spolu v míru, žralok vedle tresky a hvězdice, chobotnice vedle sledě, i když se třeba venku pronásledují. To je zákon v naší říši, že v královském paláci jsou všichni přátelé. Doufám, že i tobě se tu bude líbit,“ skončila princezna své vyprávění.

Po hostině se v koutě komnaty usadili hudebníci a na výborně sladěné lastury všech velikostí hráli k tanci. Na princeznino vyzvání hosté jeden po druhém předstupovali před shromážděnou společnost, uklonili se a předvedli každý svůj vlastní tanec. Želvy tančily pomalu a kolébavě, úhoři se vlnili celým tělem, krabi tančili bočním krokem, ale největší úspěch měly létavé rybky, které vyskakovaly do taktu a vířily přitom dlouhými vlnícími rukávy.

Trvalo dlouho, než se všichni hosté vystřídali, a když se nakonec seřadili a začali tančit všichni, nabídla princezna Urašimovi, že ho provede palácem.

Odešla s ním nenápadně z komnaty plné veselých tanečnicků a vodila ho dlouhými chodbami z místnosti do místnosti. Byly jedna nádhernější než druhá a z každé byl výhled na jinou podmořskou krajinu. Princezna Urašimovi vyprávěla, na které moře se právě dívají a jací jsou obyvatelé této části mořské říše.

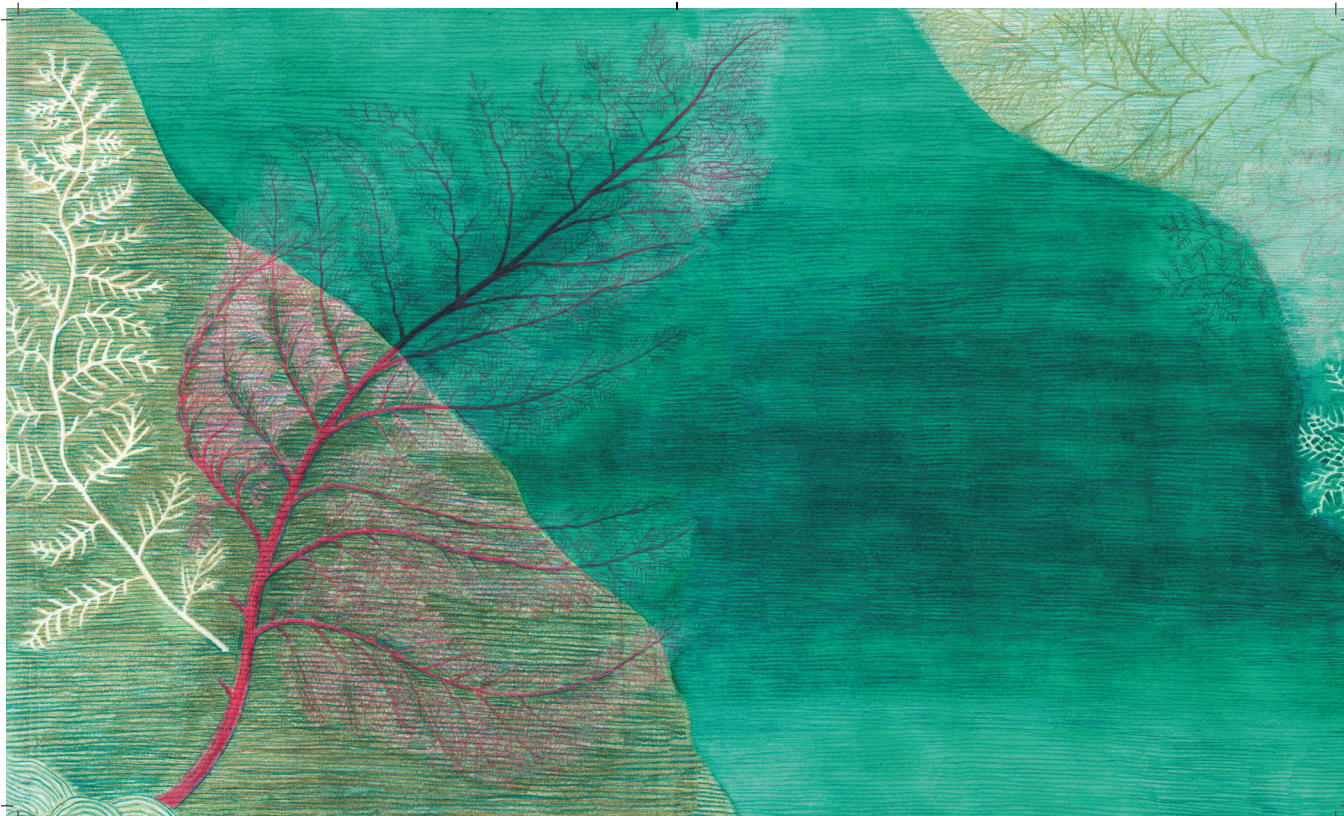
Jak tak přecházeli z místnosti do místnosti, Urašimu náhle napadlo, že už jeho návštěva trvá velmi dlouho, že už jistě musí být pozdě večer, ne-li dokonce zase ráno. Zastesklo se mu najednou po domově a řekl si, že by měl pomyslet na návrat. Princezna si všimla, že je zamýšlený, a zeptala se, co se mu stalo. Když se jí Urašima světlil, princezna posmutněla, krásné oči jí zvlhly, a řekla:

„To je mi líto. Doufala jsem, že se ti tu zalíbí a zůstaneš u nás navždycky. Vždyť je tu tak krásně, všeho dostatek, všichni jsou tu hodní a veselí a každý by si tě vážil. Rozmysli si to ještě, třeba se ti teď už na světě ani líbit nebude.“

foto vlastní

Příloha 15

Finální strany 32-35

Urašimu její slova překvapila a na chvíli zaváhal. Mrzelo ho, že by měl princeznu zarmoutit, ale pak se mu ještě silněji zastesklo po rodičích, po slunci, po rodné vesnici a přátelích. Zdvorně poděkoval princezně za pozvání a poprosil ji, aby se na něho nehněvala, ale že přece jen patří do světa lidí a radši se tam vrátí.

„Jestliže tolik toužíš zpátky, nebudu ti bránit a rozloučíme se, ale pojď ještě se mnou, chci ti něco dát,“ odpověděla princezna. Vzala Urašimu za ruku a vedla ho tou nejdělsí chodbou až do samotného středu paláce, do královské pokladnice. Bylo tam tolik perel a drahého kamení, až zrak přecházel, ale princezna vzala jednoduchou dřevěnou krabici a podala ji Urašimovi s těmi slovy:

„Jak vidíš, máme tu pokladů jako nikde na celém světě a z těch ti mohu dát, kolik jen uneseš. Ale chtěla bych ti dát víc a přejí si, aby ti na světě nikdy nic nechybělo. Vezmi si proto tuhle krabici. Je v ní drahocenný mořský kámen. Ve dně krabice je otvor. Stačí, když do něho zasepřeš, co potřebuješ, pak třikrát zatleskej a budeš to mít. Ale zapamatuj si jedno: chceš-li dobře žít, nikdy tu krabici neotvírej!“

foto vlastní

Příloha 16

Finální strany 36-39

Urašima princezně poděkoval a pak se s ní rozloučil. Princezna ho dala na starost chůvě a dvorní dámy, dvořané i hosté udělali hustý špalír až k bráně. Jak prošli bránou, proměnila se chůva zase v želvu a Urašima se usadil na jejím hřbetě. Moře se před nimi zase rozestupovalo, bylo stále světlejší a světlejší, až nakonec po dlouhé plavbě dorazili k písčitému pobřeží. Urašima sestoupil na břeh a želva řekla:

„Tak sbohem, Urašimo, a vzpomeň si někdy na naši princeznu,“ a vzápětí zmizela ve vlnách.

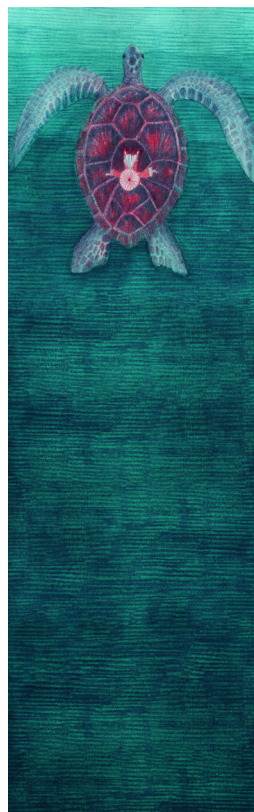

foto vlastní

Příloha 17

Finální strany 40- 43

Urašima se udiveně rozhlížel na všechny strany. Stál na svém rodném pobřeží, všechno bylo jako vždycky, ale zároveň docela jiné. Pak se ho dokonce kdosi zeptal: „Odkudpak jsi, mládenče, a koho tady u nás hledáš?“ Když mu Urašima řekl své jméno, muž se velmi podivil.

„Urašima? To je divně, co se pamatují, nikdo toho jména u nás nikdy nežil.“

Mezitím se kolem nešťastného Urašimy shlukli lidé. Zvědavě si ho prohlíželi a šeptali si, že to je nějaký divný cizinec, který tvrdí, že tu bydlí od narození, a přitom ho nikdo nezná. Nakonec se rozhodli, že tu záhadu přednesou moudrému mnichovi, který sídlil v chrámku za vesnicí, a odebrali se tam s Urašimou. Mnich se podivil tomu shluku lidí, vyslechl pozorně, jaká zvláštní událost se přihodila, zamyslel se a pak řekl:

„Urašima? Urašima? Ani já se nepamatuji na nikoho, kdo by se tak jmenoval, ale přece jen je mi to jméno nějak povědomé. Počkejte chvíli, snad se rozpomenu... Ano, už vím, ve starých zápisech po mých předchůdcích je zaznamenáno, že jakýsi rybář Urašima za jasného dne a klidného počasí beze stopy zmizel a zůstala po něm jen lodka zakotvená uprostřed zátoky. Ale s tím těžko máš něco společného, protože je to velmi dávná událost, ten zápis je starý tři sta let.“

Tu Urašima pochopil, že v podmořské říši plyne čas daleko pomaleji než na světě, a vyprávěl o svém podivuhodném zážitku. O tom, jak chytli a zase pustil dceru krále moří, o své návštěvě v Dračím paláci, o tom, co tam viděl, a nakonec také o tom, jakou moc má krabice, kterou dostal darem od princezny.

Pak ho napadlo, jak by bylo pěkné, kdyby své nové sousedy, vlastně potomky svých dávných přátel, na uvítanou pohostil. Otočil krabici a zašeptal do malé díry uprostřed dna: „Potřebuji pohostění pro ctihodného pana mnicha a své přátele.“ Pak třikrát zatleskal a v tu chvíli stál před každým stoleček a na něm táč plný různých dobrot. Lidé nevyházeli z údivu, pochutnávali si, děkovali Urašimovi a až do večera se ho vyptávali na všechny podrobnosti.

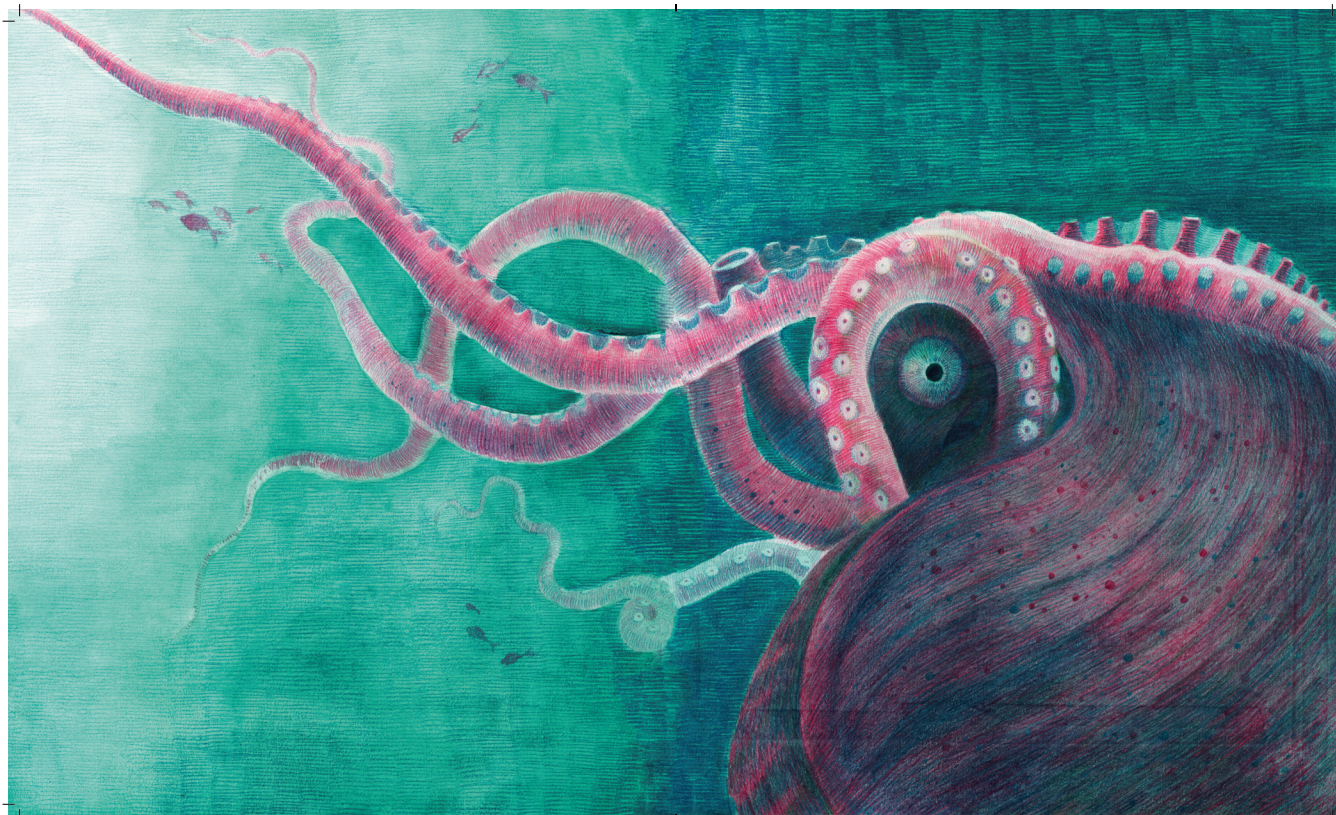
Urašima se usídlil na písčitém břehu zátoky pod převislou skálou, tam, kde dříve žil se svými rodiči. Vyžádal si od krabičky zrovna takový domek, jaký měli tenkrát, ale rybářem už nebyl. Neměl na to ani čas, protože za ním stále přicházeli lidé ze vsi i z širého okolí, aby si také poslechli vyprávění o podmořském paláci. Urašima je vždy bohatě pohostil a těm, kdo měli nouzi, dal ještě na cestu jídlo i šaty, kolik potřebovali.

foto vlastní

Příloha 18

Finální strany 44-47

Netrvalo dlouho a zpráva o tom, že jakýsi rybář navštívil podmořský palác a obdarovával kdekoho, se donesla až do města k vrchnímu správci celého kraje. Správci to připadalo podezřelé a poslal dva své úředníky, aby to všechno důkladně vyšetřili a zjistili, jestli ten dotyčný není nějaký podvodník, buřič nebo snad kouzelník.

Urašima je uctivě přivítal a také jim podrobně pověděl všechno, co zažil. Úředníci nedůvěřivě poslouchali, kroutili hlavou, dali si ukázat princeznu krabici a nakonec se jeden z nich zeptal: „A jestlipak ta krabice může dělat také peníze?“

„Princezna řekla,“ odpověděl Urašima, „že mořský kámen, který je v ní, je drahocennější než všechny poklady světa, a proto z něho mohou vzniknout všechny věci, jistě tedy i peníze.“ Pak požádal o dvě kopy zlatáků, zatleskal a v mžiku před každým úředníkem ležela hromádka zlatých mincí. Úředníkům zasvítily oči a ten starší řekl přísně:

„Podle zákona smí peníze razit jen vládce země. Provinil ses tedy proti zákonům, a proto z moci úřední tuto krabici zabavuji. Hned se také podívám, jaký mořský kámen nebo jiná nepřipustná kouzla v ní ukrýváš.“

Urašima se polekal a prosil, aby krabici neotvírali, protože mu princezna řekla, že ji nikdy nesmí otevřít. Ale druhý úředník ho odbyl: „Nejvyšší správce nařídil, abychom všechno podrobně vyšetřili. Tady rozhoduje úřad, a ne nějaká rybí princezna.“ A hned jeden přes druhého začali páciť víko krabice. Když víko povolilo, ukázalo se, že uvnitř je ještě jedna menší krabice bohatě zdobená perlami. Úředníci ji vydali a prohlíželi si ji. Urašima si před nimi klekl a prosil: „Neotvírejte ji, prosím vás, neotvírejte ji!“

Ale vtom víko perlami zdobené krabice samo od sebe odskočilo, modře to v ní zazářilo a vyvalil se z ní obláček bílého dýmu. V tu chvíli se obě hromádky zlatých mincí proměnily v oblázky. Když se obláček dýmu dotkl Urašimy, začaly se mu náhle na tváři dělat vrásky, vlasy mu zbělely, kůže na ruku i nohou mu scvrkla, v okamžení z něho byl vetvý stáfeček, pak klesl na zem a zemřel.

Úředníci polekaně uskočili a upustili krabičku. Z té se pak začal prudce valit písek, stále víc a stále rychleji, až v něm zmizela krabička, tělo Urašimovo, jeho domek, celý břeh s převislou skálou a piniovým hájem i oba úředníci.

foto vlastní

Příloha 19

Finální strana 48 - tiráž, obálka knihy

URAŠIMA

Cesta japonského chlapce za štěstím

Vypravují Zlata Černá a Miroslav Novák

Jako svou bakalářskou práci ilustrovala a graficky upravila Zdeňka Kudrnová pod vedením akad. mal. Renáty Fučíkové.
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni.
Mediální a didaktická ilustrace.

2018
Výtisková tiskárna Indigoprint, Praha.

foto vlastní